



ดร.เจียน วิศวกรผู้ยิ่งใหญ่ของจีนและอเมริกา

วรากรณ์ สามโกเศศ

วันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552

หน้า 6



เมื่อปลายเดือนตุลาคมที่ผ่านมา โลกได้สูญเสีย นักวิชาการวิศวกรรมการบินคนสำคัญซึ่งมีบทบาทสูงยิ่ง ต่อการพัฒนาจรวด ยานอวกาศ ซีปนาวุธ ดาวเทียม ฯลฯ และมีชีวิตราวตัวละครในนิยายจารกรรม

Qian Xuesen (บางทีก็เขียนว่า Tsien Hsue-shen หรือ T.S. Tsien ออกเสียงว่า เจียน-เสวีย-เชิน ซึ่งในที่นี้ขอเรียกว่า ดร.เจียน) เสียชีวิตเมื่อมีอายุได้ 98 ปีในประเทศจีน หลังจากไม่ได้เหยียบแผ่นดินอเมริกามา 54 ปี ถึงแม้ว่าจะมีบทบาทสำคัญยิ่งในการสร้างระบบขับเคลื่อนจรวดและพัฒนาเครื่องบินเร็วซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่สหรัฐอเมริกาครองอยู่ในโลกปัจจุบันก็ตามที่

ดร.เจียน เป็นคนจีนโดยสายเลือดและมีพื้นฐานการศึกษาแบบจีนตั้งแต่เด็กจนเป็นผู้ใหญ่แต่ไปมีบทบาทสำคัญต่อเทคโนโลยีของสหรัฐอเมริกา และในภายหลังได้ชื่อว่าเป็น "บิดาของการสร้างจรวด" ในจีน และได้รับการยกย่องอย่างสูงว่าเป็นวีรบุรุษของประเทศจีน ที่เป็นดังนี้ก็เพราะชีวิตของ ดร.เจียนนั้นผันผวน

ดร.เจียน เกิดใน ค.ศ.1911 จบปริญญาตรีจาก Chiao Tung University และไปเรียนต่อที่ MIT (Massachusetts Institute of Technology) และ Caltech (California Institute of Technology)

ขณะที่เป็นผู้ช่วยวิจัยและทำวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกกับนักฟิสิกส์คนสำคัญที่ Caltech คือ Theodore von Karman ในทศวรรษ 1930 เขาได้ทำวิจัยสำคัญเกี่ยวกับการขับเคลื่อนของจรวด เมื่อเรียนจบก็สอนหนังสือและทำวิจัยที่ Caltech

ในทศวรรษ 1940 เขามีส่วนในการสร้าง Jet Propulsion Laboratory ซึ่งปัจจุบันได้กลายเป็นศูนย์ค้นคว้าสำคัญของ NASA อาจารย์ของเขาคือ Von Karmen ได้กล่าวถึงเขาในช่วงเวลานี้ว่า ดร.เจียนเป็นอัจฉริยะอย่างแท้จริง งานศึกษาวิจัยของเขาช่วยให้เกิดความก้าวหน้าอย่างสำคัญในความรู้เกี่ยวกับการขับเคลื่อนของเครื่องยนต์เจ็ท ตลอดจนยานวิถีที่เดินทางด้วยความเร็วสูง

ในยุคนั้นเขาเป็นหนึ่งในนักวิทยาศาสตร์เอกด้านจรวดของสหรัฐอเมริกา

เมื่อพรรคคอมมิวนิสต์จีนชนะและยึดครองประเทศได้ในปี 1949 ชีวิตของเขาก็เปลี่ยนไปอย่างไม่คาดฝัน ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สองเขาทำงานให้รัฐบาลอเมริกัน ให้คำแนะนำแก่กองทัพในเรื่องเทคโนโลยีการนำวิถีของซีปนาวุธ เมื่อสงครามโลกจบลงเขามียศเป็นพันโท และได้มีโอกาสรับฟังข้อมูลจากของนักวิทยาศาสตร์คนสำคัญของนาซี และถูกส่งไปวิเคราะห์จรวด V-2 ของ ฮิตเลอร์ด้วย

ในปี 1949 เขาเขียนข้อเสนอให้สร้างยานอวกาศแบบมีปีก ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจที่สำคัญในการสร้างยานอวกาศของ NASA ในเวลาต่อมา (ในปี 2007 นิตยสาร Aviation Week and Space Technology เชิดชูผลงานสำคัญนี้ของเขา)

เมื่อ ดร.เจียนขออนุญาตไปเยี่ยมพ่อแม่ในประเทศจีนใหม่ที่คอมมิวนิสต์ยึดครอง ชีวิตของเขาก็เผชิญกับความระแวงว่าเป็นจารชนของจีน การเมืองยุค "จับผีคอมมิวนิสต์" ของสงครามเย็นที่มีวุฒิสมาชิก Joseph McCarthy เป็นหัวหอก ทำให้เขาต้องประสบปัญหาอย่างไม่เคยพบมาก่อนด้วยข้อหาเป็นคอมมิวนิสต์

ข้อกล่าวหาไม่มีหลักฐานเพียงพอเอกสารของพรรคคอมมิวนิสต์ในอเมริการะบุว่าในปี 1938 เขาไปร่วมงานสังคมซึ่ง FBI สงสัยว่าเป็นการพบปะกันของสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ในเมือง Pasadena ในรัฐแคลิฟอร์เนีย ดร.เจียนปฏิเสธคำกล่าวหา และไม่เคยมี

หลักฐานว่าเขาได้มอบเอกสารลับให้รัฐบาลจีน
คอมมิวนิสต์แต่อย่างใด

ความพยายามของเขาในครั้งที่สองที่จะไปเยี่ยมพ่อแม่
ประสบความสำเร็จหลังจากถูกคุมขังอยู่ในบ้าน 5 ปี ดร.
เจียนถูกบีบให้ออกจากสหรัฐอเมริกาซึ่งก็คือการถูก
เนรเทศ โดยแลกตัวกับนักบินอเมริกัน 12 คน ที่ถูกจับ
ในระหว่างสงครามเกาหลี เขาต้องเดินทางออกนอก
ประเทศพร้อมภรรยาและลูก 2 คน ใน ค.ศ.1955

ความเป็นนักวิทยาศาสตร์แถวหน้าผู้รับใช้รัฐบาลอเมริกัน
ผลิตเทคโนโลยีการบินที่สำคัญสำหรับชาวโลกจบสิ้นลง

เมื่อเขาไปถึงเมืองจีนก็ได้รับการต้อนรับเสมือนเป็น
วีรบุรุษ รัฐบาลมอบหน้าที่พัฒนาจรวดให้เขาทันที ดร.
เจียนตั้ง Institute of Mechanics และระดมลูกศิษย์
เก่งๆ ของเขามาทำงานจนประสบผลสำเร็จในการสร้าง
ซีปนาวู Dongfeng ในปี 1964 และวางรากฐานสู่การ
พัฒนาซีปนาวู Silkworm ที่ทรงพลังและกำลังมี
ชื่อเสียงอยู่ในปัจจุบัน

ดร.เจียน มีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งของ
University of Science and Technology of China
(USTC) ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยใหม่ที่สร้างขึ้นมาโดยเฉพาะ
หลังการปฏิวัติในปี 1949 โดย Chinese Academy of
Sciences (CAS) เพื่อเร่งสร้างนักวิทยาศาสตร์ชั้นยอด
มาช่วยงานพัฒนาประเทศ

ความก้าวหน้าของจีนในการสร้างดาวเทียม รับจ้างยิง
ดาวเทียม สร้างเครื่องบินนำสมัย ส่งยานอวกาศไปนอก
โลก ฯลฯ ในปีปัจจุบันล้วนมีรากฐานมาจากผลงานของ
ดร.เจียนทั้งสิ้น คนจีนจึงรู้จักชื่อ ดร.เจียน เป็นอย่างดี

อดีตปลัดกระทรวงทหารของสหรัฐอเมริกาคนหนึ่ง คือ
Dan Kimball กล่าวว่า การเนรเทศ ดร.เจียนคือสิ่ง
โง่งมที่สุดที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเคยทำ

ดร.เจียน ไม่เคยเดินทางกลับไปสหรัฐอเมริกาอีกเลย
ถึงแม้จะติดต่อกับเพื่อนนักวิชาการอเมริกันตลอดมา
ก็ตาม เพื่อน ดร.เจียนไม่เชื่อว่าเขาเป็นจารชน และไม่ได้
เป็นคอมมิวนิสต์ในตอนแรก แต่ต้องมาเป็นเพราะความ
จำเป็นใน ค.ศ.1958 ก่อนหน้าเขาเสียชีวิตไม่นานเพื่อน
อเมริกันของ ดร.เจียนบอกว่าเขายังมีความปรารถนาดี
ต่อสหรัฐอเมริกา ประเทศที่ให้การศึกษา ให้โอกาส และ
สร้างชื่อเสียงให้แก่เขา

ในปี 2001 เขาได้รับรางวัลศิษย์เก่าดีเด่นจาก Caltech
และในปี 2007 นิตยสาร Aviation Week เลือกเขา
เป็น Man of the Year อันเนื่องมาจากผลงาน
ศึกษาวิจัยของเขาที่ได้วางรากฐานสำหรับการพัฒนายาน
อวกาศ เครื่องบิน ซีปนาวู ฯลฯ

คนจีนเศร้าสลดกับการจากไปของวีรบุรุษผู้สร้างความ
ยิ่งใหญ่ให้แก่ประเทศ ไม่มีใครรู้ว่าถ้าเขายังอยู่ใน
สหรัฐอเมริกาที่มีสิ่งแวดล้อมเพียบพร้อมต่อการ
ศึกษาวิจัยในฐานะนักวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีด้าน
วิศวกรรมเครื่องบิน ศึกษาการขับเคลื่อนของจรวด ยาน
อวกาศ ฯลฯ โลกจักก้าวหน้าไปอีกมากเพียงใดในเรื่อง
เหล่านี้ ชีวิตที่ไม่อยู่ภายใต้ภาวะกดดันอาจสร้าง
จินตนาการและนวัตกรรมได้อีกมากมายก็เป็นได้ เชื่อว่า
อีกไม่นานเราคงได้ชมภาพยนตร์เกี่ยวกับชีวิตของ ดร.
เจียน เป็นแน่

บุรุษผู้ถูกกล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์ในโลกเสรี และไม่
ยอมเป็นคอมมิวนิสต์ในประเทศคอมมิวนิสต์จนถึงภาวะ
จำใจได้จากไปแล้วพร้อมกับให้บทเรียนแก่ภาครัฐและ
มอบผลงานสำคัญแก่โลก